

"ROBOTNYJ NAROD"
(The Working People)
The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party,
Affiliated with the S. D. Party of Canada.
Published semi-weekly by
The Executive Committee of the U. S. D. P. of Canada,
at 873 Main St. Winnipeg, Man.
Phone St. John 1466 M. Popovich, Editor.
Subscription \$2.50 per year.

"РОБОЧИЙ НАРОД"
одинока в Канаді і найстарша в Америці соціал-демократична
часопись, орган Укр. Соц. Дем. Партії в Канаді.

Виходить два рази на тиждень.
Редактор М. Попович. Співредактор Д. Лобай.

Річна передплата на "Р.Н." вносить \$2.50
Рукописні не звертає ся.

ЗА ОГОЛОШЕННЯ РЕДАКЦІЯ "Р. Н." НЕ ВІДПОВІДАЄ.

Адреса до "Р.Н." така:
"ROBOTNYJ NAROD"
Box 3658, (Sta. B.) Winnipeg, Man.

ДОБОРОЛАСЬ УКРАЇНА...

Сумні та не веселі, серце прошибаючі вісті приходять
далше з України.

Запрошені українським правительством Центральної Ради
Німці для здавлення повставших робітничих, селянських і сал-
датських Рад і встановлення "порядку" на Україні, встановлюють
там "залізною рукою" такий "порядок", що його вже за багато
стало і самому "звичайному" укр. правительству.

Ще не скінчилася боротьба австрійсько-німецького вій-
ська в спільні з військом Української Центральної Ради проти
робітничих, селянських і солдатських Рад, як вже німецькі
бандити схватили за горло саме українське правительстві,
розігнали Раду і встановили правительстві з московських і
польських дідичів на чолі якого поставили відданого їхнім ін-
тересам можливого гетьмана.

В той самий час, коли війська Центральної Ради бють
ще на сході разом з німецькими і австрійськими бандами сво-
їх братів з "пролетарських низин", як про них говорено в
Центр. Раді, в той, іменно, час німецькі бандити в Києві розга-
нюють їхню Центральному Раді; бандити до землі прези-
дента Ради, сідовологого старика Грушевського; визначають
смерть прем'єрній укр. правительстві, від котрої той спасає ся
утечою; касують установчі збори і встановлюють правитель-
стві таке, яке прирєкає ім вірність; проголошують воєнний
стан на Україні, встановлюють про-німецького гетьмана-дик-
татора; відбирають у селян ту поміщицьку землю і інвентар, яку
они вкляпи собі забрати та звертають все поміщикам а селян
женуть до роботи на панські лани; з оружьем в руках силою за-
бирають в селян поживу і вивозять до Австрії і Німеччини; сло-
вом нищать всі здобутки революції, граблять і руйнують Укра-
їну до останнього.

Хтож допровадив до того страшного нещастя на Україні?

На Україні було два правительстві: правительстві Укр.
Центр. Ради Генеральний Секретаріат, який відтак змінило на
Раду Народних Міністрів і правительстві робітничих, селян-
ських і солдатських Рад, Народний Секретаріат.

Народний Секретаріат встановили робітничі, селянські і
солдатські Ради в Харкові після того, як Укр. Центр. Рада ви-
словилася ся проти петроградського пролетарського повстання,
проти пролетарської диктатури і навзайма зносили з контрре-
волюціонером Каледіном, козацьким гетьманом.

Українська Центральна Рада з Генеральним Секретарі-
атом придержували ся дрібнобуржуазної національної політи-
ки і поза "національну революцію", як сказав тов. Винниченко,
не робили і кроку.

Се заставило революційний пролетаріат України дома-
гати ся перевороту Укр. Центр. Ради і перетворення її на дійсну
представительську робітничих, селянських і солдатських Рад, на
представительську революційного пролетаріату України. Коли-ж
Укр. Центр. Рада на це не згодилася і стала до того усувати
від власті в різних місцях укр., сел. і сал. Ради та розоружу-
вати Червоні Гвардії, тоді в Харкові встановлено пролетарське
правительстві Народний Секретаріат.

Між правительством Центр. Ради і новим правительством
Народних Секретарів пришло до боротьби. Тоді якраз, коли
німецькі, що стояли по стороні Народного Секретаріату, зайня-
ли мало що не цілу Україну, мирові делегати Центр. Ради в Бе-
ресті Литовських після тайних мирових переговорів підписали
мирову угоду, в котрій було між иншим застережено, що У-
країна має дати центральним державам 1,000,000 тонн збіжжя.
За те Німці і Австрійці мали допомогти Центр. Раді, вглядаю
правительстві освободити Україну від власті Рад роб., сел. і
салдатських, чим як говорило укр. правительстві від "анархії" та
завести порядок (розуміють не соціалістичний) на Україні.

Отже Німці, а з тим і наслідки їх приходу, справдалила на
Україну сама Українська Центральна Рада.

Гра дипломатів центральних держав.

За коаліційного правительстві Керенського, яке відноси-
ло ся до українських змагань не то що неприхильно але явно
ворожо, Центральна Рада вела супроти Петрограду "смирнену
політику". Коли унало правительстві Керенського а до вла-
сті прийшли большевики, Центральна Рада поставила ся, воро-
жо до Народних Комісарів і постановила спасати Україну від
"большевизму".

Німецькі дипломати помітили се, що діють ся на Україні і
постановили позискати Центральному Раді на свою сторону. Їх-
ні плани, які вони тепер відверто виявляють, мали легкий і нез-
вичайний успіх.

Про плани рабінківців з центральних держав, якими они не
хвалили ся, поки їм не вдало ся їх виконати, а на які дала ся
зловити Центральна Рада, говорив вже свого часу австрійсь-
кий міністер заграничних справ Чернін, про що ми писали в на-
шій часописі. Тепер говорять про них інші німецькі державні
мужі і преса.

Німецький віцеканцлер фон Паер говорив перед головним
комітетом райхстагу між иншим так: "Німці пішли на Укра-
їну на виразне бажане українського правительстві в цілі при-
вернення порядку. АЛЕ БУЛИ ТАКОЖ І ІНШІ ПРИЧИННИ. Ми
були живо заінтересовані в дістанні споживчих засобів так
скоро як лише можливо. Ми БОГАТО ДУМАЛИ ПРО ТЕ, чи спо-
живчі товари можна дістати на Україні" і т. д.

Так Німці багато думали про те, якби пожитивити Укра-
їною і навіть, як ми вже свого часу писали, робили приготова-
но до експлоатації України значно скорше чим укр. правитель-
стві вислало свою мирову делегацію до Берестя Литовського.
О що ще росходило ся їм, говорить виразно і ясно нім. нац.
ліберальний провідник Др. Густав Штрессеман. Він каже отве-
ртно:

"Наша політика змагає до підмогання незалежності і а-
спірації пограничних народів в цілі ослаблення Великої Росії".
Тому їй не дивно, що Німці якось так нагло в Бересті Ли-
товському заінтересували ся Україною. Хто зна, як була посту-
пила Укр. Центральною Раді супроти російської советської ре-
публики і домагавсь роб., сал. і сел. Рад на Україні едім не те
юдине заінтересоване ся Україною зі сторони Німців.

Як Німці зрадливо взяли за серце Центральному Раді, нехай
свідчить справоздане укр. делегата Любинського, що входить
в склад російської делегації для інформації і контролю тоді
ще, коли Центр. Рада не рїшила була про ведене самостійних
переговорів з повчирним союзом.

Підчас 8 сесії Укр. Центр. Ради, 15 грудня, 1917 р. Любин-
ський здав звіг слїдуоюю змісту:

"Вчора я повернув ся з Берестя-Литовського, куди я був
командирований від Української Народної Республіки в
справі миру.
Там була і російська делегація в склад якій входили
під председательством Іофе, Робенфельд, Біченко, По-
кровський, консультанти: Фокс і Циплет. Я був получив
місце в справі інформації і контролю і через те я входив
в склад російської делегації.

В приватних розмовах всі держави ЦКВАЛИЛИСЬ (!)
УКРАЇНОЮ і я інформував їх.

Далі докладчик читав декларацію запропоновану рос-
сійською делегацією.

Офіційне засідання делегації, почалося надзвичай-
но урочисто промовою Леопольда Баварського, стоячи.
Стало ясно, що декларація російської делегації може
бути прийнятою Німцями і я рішив вихити на Україну для ін-
формації (!) як там. Я особливо уважав ся суди, щоб доложити
про те, що про нас там думають. МЕНІ ЗДАЄТЬСЯ, ЩО
ТІЛЬКИ З ОДИНИМ НАМИ І БУДУТЬ ЛІЧИТИСЬ (!)
ЯК З ОРГАНІЗОВАНОЮ СИЛОЮ (!).

Треба необхідно послати своїх делегатів, але не в ро-
ді інформаторів і контролю, а в році самостійних представ-
ників з повними дїрєктивами".

Після сего Центр. Рада рїшила вислати свою самостійну
мирову делегацію, з якою Німці постарали ся повести перего-
вори тайно, не допустити її до порозуміння з рос. делегацією, і
заклучити такий мир, який їм був потрібний.
Опановані зовсім націоналістичним заціпленем, коротко-
зорі міщанські політики українські не проаналізували причини
того наглого заінтересованя ся Україною зі сторони дипло-
матів центральних держав і не могли добачити задних ший
тих дипломатичних майстрів.

Любинському здавало ся тоді, що Німці будуть лічитись
тільки з Українцями, як з організованою силою, а ніні, коли Ні-
мці не зважали на його високий патріотизм, підчас розігнаня
Центр. Ради тами його самого арештували, він певно вже пере-
конав ся, чому то Німці так росчитували його про Україну і о
що їм росходилося. Він певно переконав ся такж, як то Німці
числять ся з "українською організованою силою."

Німці навчили розуму.

Центральна Рада заманена дипломатами центральних
держав цілковито повірила їхній доброзичливості. Она так
зблизилася до центральних держав, що національно-демокра-
тичні зрадники українського народу в австрійському парламенті
заявляли, що "судьба України тісно звязана з судьбою центра-
льних держав".

Она запросила Німців на Україну, але ті запросини немов
би знова були підповідені Німцями, бож Німці виразно ка-
жуть, що хоч они вислали своє військо на Україну на бажане
українського правительстві, але они вислали його ще і тому,
щоб забрати з України обіцяне укр. правительством збіжжя.

І спершу все здавало ся їде добре. "Соціал демократ" Пе-
тлюра славно провадив німецьке військо на Київ, укр. преса ті-
шила ся "побідами" (німецькими) над "пролетарською голо-
тою", українське військо "жартом" посилало в Петроград за-
мість пшениці порізани трупні червоногвардійців і т. д.
Але дуже коротко трвала вітха з тих побід. **Вскорі пляни**
Центральної Ради війшли в конфлікт з плянами Німців.

Німці почали робити те, по що они прийшли на Україну, а
іменно почали грабати в селян все, що їм було потрібне. Сего
Центр. Рада, розуміють ся, не зовсім сподівалась від "поряд-
колюбивих" Німців.

Професор Грушевський, скорше всіх в Центральної Раді
добачив небезпечку, яку Рада стягнула на Україну і тому він вже
з сумом перестерігав Раду і її правительстві перед дальшим
доряджуванем Німців. Особливож перестерігав він перед до-
раджуванем німецьких мілітаристів що до дальшого веденя вій-
ни з "большевизмом".

Але укр. правительстві рїшило вести ту війну далше і по-
магати Німцям забирати не лише решту української території,
але й територію російської.

Та прийшов час страшного досвїду. Німці уквітчинили ся
і запровадили "порядок" на Україні почали ще й вичити укр.
правительстві як господарити належить в державі.

Они розігнали Центральному Раді, поарештували міністрів,
проголосили воєнний стан на Україні, приказали селянам від-
дати дїдичам все, що они вкляпи в них забрати і йти роботи на
панських ланах, з оружьем в руках забирають все в селян і сло-
вом роблять "німецький порядок" і заводять "німецьку го-
сподарку".

Тепер доперва "мудрі, коці Німці" навчили укр. правитель-
стві і Центральному Раді розуму і скинувши з себе маски при-
ятелів, відверто виявили свої пляни.

Тепер доперва спам'ятали ся наївні українські "соціалісти"
рїжнього сорта, куди они зайшли, коли аж брутална окована
рука німецького розбійника вдарила многозаслуженого україн-
ського діача і найбільшого укр. історика, сідовологого старця,
проф. Грушевського і кинула його до землі; коли таж сама рука
поранила українського прем'єра, намагавсь позбавити
його життя; коли таж сама рука завдала їм пів-смертельний у-
дар.

Яким же шляхом поведуть они тепер маси українського
люду?

На Центральної Раді і її правительстві пімстилась її власна
безумна і шкідлива політика.

Проти "голотів", "чернів", "пролетарських низин"... зі стра-
ху перед передчасною соціальною революцією.

А як та "голота", "черні" і т. д. дивилась на похід Німців
на Україну і що ралила робочому люду України?

Члени мирової української делегації Затонський, Нероно-
вич, Терлецький, Руденко вислали до Берестя Литовського хар-
ківських правительством так писали:

"Німеччина хоче забрати наш хліб і всі наші богатства,
політично занавистити Україну за посередництвом наїм-
ників австро-німецького імперіалізму в виді бувшої київ-
ської Ради. Наступ на заході несе загибель, руйну і закри-
пощене робітничо-селянській Україні. Одиноке спасенє У-
країни — оборонитись всіма силами і средствами до по-
свідної капі крови. Відступати не оставляти нічого во-
роти, безжалісно нищити всі запаси, яких не можна ви-
везти. Австро-німецькі хижаки повинні переконатись, що
закріпощити советську Україну вище їх сил. Вийдайте мі-
ліони летючок, пояснюючих селянам розбійницькі замисли
Австро-німців і заввайте селян до боротьби за спасенє соці-
алістичної вітчизни.

"Нехай живе вільна робітничо-селянська українська
республіка!"

Перечитайте повисий цитат ще раз, порівняйте з тим,
що тепер діють ся на Україні, а відтак спитайте себе, чи правду
ці делегати говорили українським селянам і чи правильно они
бачили небезпечку, яка грозила Україні зі сторони Німців.

А коли они занимали правильне становище, то яке було в
такому разі становище Центральної Ради і її правительстві?
Если они бачили ясно небезпечку загрожуючу Україні, то
чому не бачили її Центральною Раді і її правительстві?

Хто з них вказував українському робочому люду певні-
ший і ясний шлях до його свободи і загального добра?
Алеж, ще дехто скаже, Центральної Раді ходило о здавле-
нє "анархії"...

Дуже добре. Якраз тепер наспіли вісті, що на Україні ши-
рить ся куди більша "анархія", після того як Німці повалили
правительстві Центр. Ради і її саму розігнали. І ширять її та-
ки ті, що стояли за Центр. Радію, бо "большевики" вже ви-
гнади з України.

Щож зроблять тепер члени Центральної Ради і її праві-
тельстві?

Будучи консеквентними, они повинні помагати Німцям зда-
влявати ту "анархію". Они-ж заприсягли ся не допустити на
Україні до "анархії" і на теж Німців, "майстрів від порядку"
закликали, щоб їм помогли і здусити. Тепер они повинні Ні-
мцям помоги, нехай вже раз буде той "порядок".

А если чесніші соціалісти із Центральної Ради, що так
болдючо досвідчили своє фатальне заблудженє, ідуть тепер в
народ, щоб викликати ту "анархію" і звуть народ до бороть-
би з німецькими тиранами, то щож они роблять? Чи не йдуть
они на той самий шлях, яким ішов революційний пролетаріат,
поборований нимж у спільні з Німцями? Чи не роблять они
того, до чого в висше наведеним цитаті завваивють мирові де-
легати Неродного Секретаріату?

Яким шляхом ідуть тепер члени Центр. Ради і її праві-
тельстві?

Зовсім певно, що та часть, котра заблудила з шляху класо-
вої боротьби революційного пролетаріату а тепер спам'ятала
ся, поверне назад на свою давну позицію, щоб власною кров'ю
окупити ту пролетарську кров, яка пролила ся в часі доте-
перішньої братовбійної війни на Україні.

А та часть знова, що її не по дорозі з революційним проле-
таріатом, переїде на відверто ворожу пролетаріату позицію.

І на Україні виявлять ся тепер бій-проти німецько-австрій-
ських наїздників не тому, що они Німці, чи тоб там не був,
а не Українці і що они хотять національно поневолити Украї-
нів (Німці, бач, хитрі, навіть гетьманів настановили, щоб по-
гласкати націоналістичні почутя укр. буржуазії), але тому, що
они поневолюють маси укр. робочого люду перше всего еко-
номічно; що відбирають в нього землю і женуть в ярмо. І не
лише проти тих австрійсько-німецьких наїздників і чужих гро-
бителів побореть ся тепер український робочий люд, але й про-
тив власної української буржуазії, котрій він вже більше
не дасть ся зловити на націоналістичні клічки, а люто розпа-
лять ся за зведенє його на мильний шлях боротьби за його
свободу і за його фром марно пролиту.

Се буде чисто класовий бій, бій робочого люду проти всіх
його гнобителів і експлоататорів, з котрого ранше чи пізній-
ше він вийде побідником.

ДЖОН РІД ПРИБУВ ДО АМЕРИКИ.

Американські власті старанно
перешукують прибуваючих
з Європи пасажирів.

НЮ ЙОРК, 30 цвітня. — Ко-
жний кунчик паперу, всі книги,
журнали і газети зістали відби-
рані від 467 пасажирів прибув-
ших до одного з атлантійських
портів Злучених Держав на
норвежським кораблі.

Портів власті виявили ся на ко-
рабель і сконфіскували рішчу-
че все, що носило на собі сліди
письма або друку.

Богато пасажирів прибуло з
Росії, і особливо увага амери-
канських властей була зверне-
на на них, щоб нічого "німець-
кого" не було суди занесено.

Навіть біблії і евангелія не
уникнули конфіскації.

Пасажирів находили ся під
строгою охороною моряків а-
мериканської флоту до остав-
леня ними корабля.

Всі пасажирів і їх пакунки були
старанно перешукані. Допити
пасажирів продовжали ся кілька
годин, після чого їх пустили
на берег.

Перешукувана і допити паса-
жирів переведені були і англій-
ськими властями підчас остано-
вленя ся того корабля в Галл-
факсі.

Між пасажирами був Джон Рід,
Серед пасажирів був Джон Рід,
відомий соціалістичний журналіст,
про котрого гово-
рять, як про назначеного боль-
шевицьким правительством по-
сла в Злуч. Держав.

Рід, котрий був оскаржений в
справі журналу "Мессес" за
пропаганду проти закону про
примусову військову службу, не
був допущений на берег.

Федеральні власті приказали
йому остати ся на кораблі пі-
сля того, як його пакунки бу-
ли доставлені на берег.

Згідно з приреченем даним
прокураторією Моррісові Гід
кітвітов, Рід за 7 годин був ви-
пущений на свободу.

Перегляненє пакунків Джона
Ріда трвало всемоє кілька ми-
нут. Без сумніву, в його розпо-
рядкиности є дуже важні для а-
мериканської правительстві доку-
менти, відносні ся до боль-
шевицького правительстві.

Кудер, наповнений рукопи-
сами і книгами забрали порто-
ві власті.

Після слів пасажирів Рід, ос-
таннійший Росію 6 лютого, о-
пинив ся в Христїанії (Норве-
гія).

Американський консул дав
йому достаточну суму грошей
на дорогу до Америки.

Рід цілковито опрокидає, що
він є представителем якої не-
будь російської партії в Злуче-
них Держав.

Що каже Гав?

В числі пасажирів був і "мі-
люнер-босяк" ("тобо") Дж.
Гав, який около рік тому назад
вибрав ся був до Скандинавії з
цілю взяти участь в мировій
конференції в Штокгольмі.
Гав говорить слїдуою:
"Я виврав ся до Штокголь-
му, щоб взяти участь в міжна-
родній соціалістичній мировій
конференції. Я мав намір пої-
хати до Росії і на Сибір, но
знав, що мені не позволять
свого зробити. Я симпатизу-
вав Червоній Гвардії і знав, що
фіналістка Біла Гвардія мене
арештувала би по дорозі в Ро-
сію. Я поїхав до Данії.

Відносно Росії Гав сказав:
"Капітали російської інду-
стрії закрили там всі банки. В
тім і вся біда. Если би боль-
шевицьке правительстві не від-
чувало браку фінансів, все пі-
шло би добре."

"Чи осталося би тоді прави-
тельстві большевицьким?" —
спитали Гав.

"Хто раз став большевиком,
на завсїгди остаеть ся больше-
виком."

"От я сам — большевик" —
відповів Гав.

ЩО КАЖЕ РІД ПРО НІМЕЧИНУ?

НЮ ЙОРК, 3 мая. — Прибу-
ший кілька днів тому назад з
Росії звисний американський
журналіст-соціаліст, Джон Рід
заявляє, що за рік в Німеччині
вибухне революція.

Революція повинна повстати
після того, як німецькі атаки
на західний фронті не дадут
бажаних результатів для тейо-
нів.

На случай же побіди Німе-
чини, забере яких пять літ, е-
сли не більше, щоб революція
розширилася ся по Німеччині.

Німецькі плітники хочуть бути
російськими горожанами.

Около 400,000 теветсонських
воєнних плітників, роскаже
Джон Рід, звернуло ся з про-
бою до російського больше-
вицького правительстві прима-
ти їх в сімю російських гор-
жан.

Многі з них оказали велику
поміч большевикам в їх бороть-
бі з теветонами.

Видають свої газети.

Десять тисяч німецьких во-
єнноплітників організували в
Москві соціал-демократичний
союз, котрий видає дві газети.

ПЕРШИЙ МАЙ В ДІТРОІТ,
МІЧ.

Арештовано 1200 осіб.

ДІТРОІТ, Міч., 2 мая. — В
день першого мая зібрало ся
понавже число дітроїтських
робітничів в один з найбіль-
ших галл "Соціал Торнер Галл", що-
би спільно відсвяткувати свя-
то.

Коли галл вже була заповне-
на на погони, найхала на спокій-
них робітничів жмара поліції і
що змогла помістити в 50 во-
зах, забрала до поліційного а-
решту. Всіх, як показалося, бу-
ло поверх 1200 осіб, в тім 17
женщин.

Переслухано всіх і по кіль-
кох годинах пушено на волю,
лишаючи під своєю опікою 47
мущин, які не могли виказати
ся реєстраційними картками а
бо чим иншим. Позавставши в
арешті дождивають засуду.

ДРУГИЙ З РЯДУ НАІЗД ПО-
ЛІЦІ НА РЕД. "РО-
БІТНИКА".

В соці. лєвнику "Робітник",
який виходить в Клівленді, О.
Злуч. Держав, читаємо з дня
2 мая під повисшим заголов-
ком слїдуою новинку:

"Вчера вечером, то є дня 30
цвітня, загостила до нас,
на спеціальне запрошенє "наших
приятелів" поліція і зажадала
виданя всіх відбиток, які оста-
вляють ся в нас з друкарських
робіт і оголошеня. Були між
тим летючки і рїжнього рода за-
прошеня весільні, балеві і т.
и. Між иньшими знаходилося
кілька відозв анархістичних і
одна брошура, яку друкувалося
в "Робітнику" для місцевого
відділу Союзу Русс. Робочих.

Забрано відбитки всіх робіт,
які виконувало протгом по-
слїдних п'ять місяців.

Зажадали рівночасно адресі
дотичного опису всіх тих ор-
нізацій і поодиноких людей, а
кі мали в нас замовленя.

З осібна зажадали назвискі
і адресів всіх робітничів які пра-
цюють в друкарні і в редакції.

Що стане ся, покино незві-
сно, однак сподівались, в таку
місті як Клівленд, можна ду-
же багато."

ПОШУКУЮ

свого вуйка Івана Мохорку, з
села Топорівці, повіт Городеч-
ка. Рік тому назад перебував у
Вінніпегу. Шан. читачі "Робо-
чого Народу", які знають його
адресу або він сам, звольте его
лосити ся на адресу:

8 June
Minsk

ВОСНІ ПРИГОДИ НІМЕЦЬКОГО ДЕЗЕРТИРА.

(Продовжене).

ЖОВІРНИ СТРІЛЯЮТЬ СВОЇХ ВЛАСНИХ ОФІЦІРІВ.

На дворі вже було темно і ми задержалися там де були. Земля докучила нас була встелена трупами. По середині дороги було кілька французьких батарей і амуніційних возів зі все ще запряженими конями; але коні і жовірни були мертві. Після десятихвилинного відпочинку ми рушили даліше. Машеруючи багато скорше, ми тепер наблизилися до невеличкого ліса в якому посідаючи з конями кавалерія і піхота вели розпочату боротьбу з ворогом. Шотландці рукопашно боролися з ворогом. Шотландці, здивувати ворога, ми мали вбичи з конями, під покровом темноти нам вдалося зайти ворога з заду. Заскочивши наші несподіваним атаком і воєнним криком, більшість Французів підняла руки в гору і просила помилування, якого, однак, не дали їм розлючені кавалеристи і піхота. Коли з нашої сторони час від часу мордоване безборонних людей ослало, тоді до нього знова захоувувала доскона команда офіцерів. "Не дарувати життя!" "Рубати їх всіх!" Такі були розкази тих шановних панів, офіцерів.

Ми сапері також мусіли брати участь в тій холоднокровній різні безборонних людей. Французи були безборонні, бо вони відкинули своє оружжя і просили пардону в хвилі, коли вони побачили безуспішність дальшого опору. Але офіцери пильнували, так як і підчас багатьох попередніх і пізніших нагод, щоб "не брати багато вивинів в полон". Сапер носить при собі багнет, який після міжнародного договору не має бути прикріпюваний до карабіна, позаяк задня сторона того багнета є властиво незвичайно острою сталевю пілою, тримиметрової густоти. В мирний час сапер ніколи не робить багнетів з багнетом, але багнет сапера є призначений виключно для механічних цілей. Але що мільярди дає про міжнародне право! Ми мусіли закладати на карабін пілу, так як се робили всі завізди від початку війни. Людськість була жартом, коли бачилося противника з зубчастов пілою в його грудях і жертву, котра вже давно понехала всьому опір, стараючи ся усе життя смертною сталю з рани. Той страшний знаряд мордования часто так сильно вбивав ся в груди жертви, що атакуючий хотів виняти його назад, мусів ставати ногою на груди нещасливого чоловіка і пробувати усього його силою витягнути те оружжя.

Убиті і ранені лежали вкриті страшними ранами а плач ранених, який мій зворушив, камиш, лиш не серце жовірна, говорив про страшний біс, який терпіли ті "оборонці своєї вітчизни".

Однак не всі жовірни одобрляли те безумне, злощасне мордоване. Декотрі з тих "панів", що приказували нам масакрувати наших французьких товаришів, зістали убиті "через помилку" в темній ночі, розуміють ся, їхніми власними жовірнями. Такі "помилки" повторюють ся майже що день, а що я замочую про багато таких "помилку", про які я мігби розказати, подаючи точне навізко і місце, то читач буде знати з якої причини.

Підчас той ночі один капітан і перший лейтенант знайшли своє призначення. Один інфантерист, котрий служив вже другий рік, пробив капітана своїм багнетом в живіт, а лейтенант зістав пробитий з заду майже в тім самім часі. Обидва вони померли за кілька минут. Ті, що їх убили, не проявили найменшого знаку жалю і ніхто з нас не докорив їм; наооборот, кождий з нас знав, що ті нікчемні, брутальні мордерці струнули своє призначення і дістали те, на що заслужили.

В звязі з сям я мушу згадати один випадок, але мушу скончити трохи вперед дальших подій. Коли я сідаючого дня розмовляв з одним товаришем з моєї компанії і просивим його, щоб він позичив мені свого сцизорника, він витягнув з кишені три патрони крім сцизорника. Мене здивувало, що він носить патрони в кишенях від штанів, тому я спитав його, чи він не має достаточного місця на них в своїм патронташі. "Там є достяк місця", — він відповів, — але ті три патрони призначені для спеціальної цілі; на кожній з них є написане назвіско". Якийсь час пізніше — а тимчасом ми оба стали дуже добримі приятелями — я спитав його знова про тих три кулі. Йому остала ся була вже лиш одна. Я застановив ся і пригадав собі двох фельдфебелів, котрі походили ся з нами брутально в часі війни, а котрих ми ненавиділи так, як лише можна ненавидіти погоничів від невірників. Вони найшли гроб в французькій землі.

Мордоване продовжало ся поки не упав послидній противник. Відтак нам приказано провирти чин, всі ті вороги, що лежали на землі були справді мертві, чи є між ними такі, що лише несподібно до боротьби. "Если найдете такого, що лише вдає мертвого, того маєте убити без милосердя". Той розказ ми дістали перед відходом до перегадана лежачих жовірів. Однак жовірни, котрі тимчасом вже успокоїли ся і прийшли назад до зміслив, зовсім не слухали той безсоромної команди. Що жовірни думали про той розказ свідчила замітка одного жовірна з моєї компанії, котрий сказав: "Подивім ся, чи ти два офіцери вже справді мертві; если ні, то ми мусимо добити їх також без милосердя". "Розказ є розказ", — він додав.

Потім ми знова рушили скоро вперед, але наша участь була вже злищньою, бо ціла ворожа лінія відступила і ставила нам опір знова, мило і черв'як на подільній захід від Somme. Більша частина міста Somme горіла а його улиці були прямо вкриті трупами. Ворожа артилерія вже се бомбардувала се місце і кулі падали докучили нас. На ринку було зграджених кількості воєнних вівнів. Кілька куль впадо рівно-

часно між тих вівнів, але вони мусіли оставитись там де були. Один офіцер з моєї компанії, лейтенант від резерви, Нессен запримітив "людяно", що се нічого не шкодить, бо то Французи покуштують який смак їхніх власних куль. Його увагу прийнято засоромлюючим криком. Один товариш соціаліст, резервист, з відважним поривом став кричати голосно: "Чи ви чуєте се товариші? Се є шляхотне почуття експлуататора; сей панок є сином одного капіталіста а Ельберфельд і його батько є власником найгіршого сорта печери для видувування людського поту. Коли ви повернете домів, то не забудьте, чого вас сей капіталістичний розбійник учив. Ті вівні є пролетарі, є нашими братами, і се, що ми тут робимо в інтересі банди капіталістичних злодів, є злочинним проти нашого власного тіла; се є мордоване наших власних братів!" Він хотів продовжати свою бесіду, але його сейчас зловлено і арештовано. Він кинув з силою свій карабін до землі; відтак спокійно дав себе попровадити геть.

(Дальше буде).

ВІРА І НАУКА.

або
Погляди М. Драгоманова на Віру, Церкву, Попів і Біблію.

(Продовжене).

ЧИ НАИБІЛЬШИЙ МУЖ НАУКИ НОВОЧАСНОЇ УКРАЇНИ БУВ ВІРУЮЧИМ "ЕВАНГЕЛІСТОМ"?

В останній числі "Укр. Голосу" якась паламарська душа дозволила собі перевернути ясні і недвозначні слова пок. М. Павлика в той бік, що буцім то покійний великий "Апостол Науки і Правди" новітньої України, М. Драгоманов, був "віруючим християнином", а навіть "евангелістом". Що в усім тім немає і тіни правди, се знає кожний освічений українець. Не хочуть знати про се лише наші фарисеї, які в своєму затемненому широкім мас нашого народа послуговують ся найпоганішими середниками вклячено з явню брехнею і то єдино в цілі дальшого затримання рідного народа в мраці крайньої духової темряви.

1906 р. довело ся бути пок. М. Павликом на могилі свого Учителя і Друга, пок. М. Драгоманова в Софії (Болгарія).

На вид убогої могилки Учителя, на якій Павлик не найшов "найскромнішого пам'ятника", вірний ученик розслез ся.

"Могилка Драгоманова — писав опісля з тої нагоди М. Павлик, — збрюла! на мене взагалі вражінне сироти між сиротами, — бо треба сказати, що вся та частина цвинтаря — протестантська — окрома від інших частин, на самому краю цвинтарного поля, без пам'ятників і біда — відбиває незвичайно сумно від інших кварталів цвинтаря, що так і сяють пишними пам'ятниками на могилах більших і менших патріотів болгарських, або й так собі попросту: Болгар, Турків, Жидів.

Одна з причин тому — мабуть сама віра протестантська, — неприязнька обрядової пишності. Неб. Драгоманов, бажачи, — як я знаю з його листів до мене — аби Єго ховали бодай умилі (протестантські) попи, а не "невмивані" (православні) — заявив перед смертю, що він "евангеліст", через що єго й поховано на протестантському цвинтарі.

Тільки М. Павлик.

Хто прочитав уважно повисні слова, зрозуміє їх звісім певно так а не інакше:

На могилі Драгоманова не було 1906 р. найскромнішого пам'ятника (не конче зараз хреста, як собі в мить думає галишський палмар...), та й взагалі могилка Драгоманова збрюла на М. Павлика вражінне сироти між сиротами тому, що Драгоманова поховано на протестантській частині цвинтаря, а та частина є сумовита вже хоча би тому, що взагалі протестантська віра є "неприязнькаю обрядової темноти".

Хиба божевільний або крайній ідіот може зрозуміти повисні слова так, буцім то М. Павлик або і М. Драгоманов жалували коли небудь за тим, що буцім то протестантська віра гарна, лише лише в тому, що вона як "неприязнька обрядової темноти" є суха і неприязнька. Така думка ніколи не гостила в головах ані М. Драгоманова, ані М. Павлика, так як вони оба не вірили в ніяку церкву, ані ніяку релігію, і були святаго переконані, що такі штуки як віра і церква разом з богами служили і слугуват і будуть ще довго служити лише і лише одним понам для ошукывання й обдурывання темних мас "побожного" народа.

А коли Драгоманов і писав в своїх листах до М. Павлика "аби Єго ховали бодай умилі (протестантські) попи, а не "невмивані" (православні)", — й заявив перед смертю, що він "евангеліст", через що Єго й поховано на протестантському цвинтарі", — то з сих слів ясно кождому, що пок. Драгоманов побуовав ся кождо смертю, аби з того приводу, що він був з роду православний і не ховали його "невмивані" православні батюшки, але аби вже радше його мертве тіло похоронили протестантські попи, в яких Драгоманов — очевидно — теж не вірив! Аби отже увільнити навіть своє мертве тіло з халчичив лаб православних батюшок, Драгоманов і заявив перед смертю (і), що він "евангеліст" (се слово ужив самий М. Павлик в знаках наведена "..."), та ради того і поховано теж смертне тіло Драгоманова на протестантському цвинтарі, а не на православном!

Очевидна річ — не потребує додати, — що і при смерті покійного великого ученого не було ніяких попов так як він не вірив в ніяку силу не лише самих попов, але навіть в силу попиських приятелів, т. є. придуманих ним богів і дияволів.

(Дальше буде).

В НОВОМУ ЯРМІ.

Та прийде час і ти огнистим вимом Засідеш у народів вольних колі, Труснеш Кавказ, впереш ся Бескидом, Покотиш Чорним морем томі волі, І глянеш як хазяїн домовитий По своїй хаті і по своїм полі.
Іван Франко.

До великої російської революції в 1917 р. ми читали сі рядки великого Франка і... не довіряли їм. Що найменше, ми ніяк не могли добачити, щоб ці пророчі слова могли в короткім часі здійснитися.

Український нарід був поневолений національно всюди, де лише він жив. Він не мав ні одного клатпка землі, де був би йому дозволений свободний національно-політичний розвій. Так, ні одного клатпка землі!

В Австрії, де ще Українці мали на національно-політичний полі найбільше свободи — фактично дійсної свободи не було. Нам не потрібно пригадувати тут Галичини з її старостами, жандармами, виборчими надужитями, ротрліюванем і пробираньем багетями укр. селян, університетськими розрухами, боротьбою за соймову виборчу реформу, укр. школи, і пр. і пр. Все те стоїть нам ще сьвіжо в памяті.

На Буковині було майже те саме, — з тим винятком, що там вже на багатьох державних і краєвих позиціях були "свої", які як не "національно", то в інакій спосіб дали ся в знаки укр. селянам та робітникам.

Угорська Україна! — про ню і страшно і соромно згадувати! Там же-ж не лишило ся нічого українського, — все зістало амаліризоване. Хіба, що українські сліди ще не зовсім позатирани.

Словом, австрійська держава, та гнобителя тільки народів, була глобала спільно з польською шляхтою особливо український народ. Те, що Українці були здобули в Австрії, коштувало їх дуже дорого. А сама Австрія дала лиш те, що вже мусіла дати, чого вже ніяким чином не можна було втримати від них в своїх руках.

Зрештою, як Австрія і зробила які уступки Українцям, то лише тому, що хотіла таким чином з'єднати собі довіре російських Українців, себто підготувала собі ґрунт для поневолення України. Се був вєм відомий факт.

Про те, що робила Австрія з Українцями з вивухом війни, тут не згадуо. Звірства австрійських цивільних і військових урядників над укр. людністю переходили вські границі.

Як було в Росії? — Знов не треба нам багато тут розводити ся. Сам факт непризнавання нас окремим, відрубним від Великоросів народом, говорить вже досить ясно, як трактовано Українців в бушій царській імперії.

І тим сумніше було, що укр. народні маси майже не окузували того національного життя. Крім гуртів інтелігенції, театрів та тих нечисленних укр. видавничств на бушій російській Україні — майже нічого більше українського не було. Одиноким важливим об'єктом свідомого українства в послідніх роках була Шевченківська демонстрація в Києві 1914 р., де головну роль відігравали студенти. Решта майже все спало глибоким сном.

А рими Австрії і Росії решта нинішнього навіть наукового світа — за винятком дуже малого числа учених — нічого не знала про Українців як окрему, самостійну націю.

І тому не добачалось здійснення слів пок. Франка. Так було до російської революції.

По революції все пішло іншим ходом. Коротко кажучи, Україна за кілька місяців по революції стала майже самостійною, а ще пізніше таки цілковито відірвала ся від Росії і стала незалежною державою.

Вона глянула "як хазяїн домовитий по своїй хаті і по своїм полі."

Та не довго тішила ся Україна своєю національною волею, "своєю хатою, своїм полем".

На Україну насунули чорні хмари, чорніші як були за кровавих російських імператорів.

На Україну насунули орди не зі Сходу, як се було в давних часах, орди не з луками і списами, не Половці або Пененіги, не Татари або Турки, і не Поляки, які одиноки йшли на Україну з Заходу і не Москалі, — а дикий орди за всі попередні, які коли нагадали на Україну — новітні, по модерному узброєні — Гуни.

Прийшли в "пикельгавбах", з 42-центиметровими арматами, з трійливими газатами і... "рай запалили".

Прийшли встановити на Україні владу німецького залізничного п'ястука, дрийшли поневолити під владу німецького мілітаризму, того найстрашнішого мілітаризму в світі, великий 40-мільоновий народ, прийшли загарбати в свою ненажерну пащеку добра української землі...

Так! прийшли і забрали все те, що самі хотіли. Прийшли і встановили на Україні такі порядки, які їм подобали ся.

І тим болочіше робить ся, що прийшли не самі, прийшли не силою, а запросили їх самі Українці. Ніхто інший не закликав ані наслав їх, але самі Українці.

Дай дитині бритву, вона заріжезь ся.

Дай Українцеві свободу, якої він не мав, а він полізе тобі добровільно назад в ярмо.

І як ще не так давно не можна було добачити, що та хвиля вже близько, коли укр. народ "гляне як хазяїн домовитий по своїй хаті і по своїм полі", — так тепер насунуть ся на думку другі слова Ів. Франка з тої самої поезії:

"Невже тобі на табличках залізних Записано в сусілів бути гноєм, Таглом у поіздах їх бистровідлях?"

Як і коли визволить ся Україна з німецького, найгіршого і найміщнішого ярма, треба хіба тепер спитати Укр. Центр. Раду, яка закликала тих Німців і запрягла Україну в те страшенне зна чи не довголітне ярмо.

Пролетар.

Дописи.

ПЕРВОМАЙСЬКЕ ВІЧЕ в ЕЛМВУД, МАН.

Заходом елмвудського відділу У. С. Д. П. відбуло ся тут Первомайське Віче. Робітничий зійшов ся на віче велике число. Віче отворив околд пів 9 год. т. І. Процак, організатор місцевого відділу і пояснив присутнім значіння первомайського робітничого сьвята та розказав як то робітники усього сьвіта святкують торжественно день 1-го мая. Тов. І. Процак був також предсідателем віча і по своїй короткій промові він покликвав на першого бесідника т. Ст. Хоронжого. Тов. Хоронжий говорив через півтора години, пояснюючи історію 1-

го Мая. Присутні нагороджували його час від часу гриміми оплесками. Розказав також про російську революцію та про її значіння для пролетаріату. Він вказав також на те, чого можуть добити ся свідомі робітники та як мають вони освідомлювати ся. Дальше т. І. Фіній віддеклямував "Ой вже час!" Другу деклямацію "Народе мій!" виголосив т. М. Мицак. Третю деклямацію "Дума про вірну!" виголосив знов т. І. Фіній. Відтак т. Хоронжий взяв се раз слово і ще раз загрив присутніх до організації, пояснюючи при тім, яку силу і вагість має робітничка організація і що вона може зробити.

Сьвято-закінчено окліками: Хай же революційна Росія! Хай же революційний пролетаріат! Хай же вільна, робітничка Україна! Хай же робітничий народ! Хай же Інтернаціонал! Хай же Перший Май!

Ів. Корчинський, секр. (Печатка відділу).

ГАРНИЙ ПРИМІР.
Волдик, Саск.

До Хв. Ред. "Роб. Народу".
Майже кождий робітник якої нації він би не був, знає, що день Першого Мая є вродистим сьвятом в році для кождо го робітника. Робітники, святаючи той день, повинні подумати над своєю минувшіною і будучіною і запитати себе: чи і на дали ми маємо бути наймитами, капіталістичними рабами? І то повинні не лише так подумати собі і з тою думкою заснути, але в той день повинні вони згуртувати ся всі разом і показати своєю робітничою силою, що в нас є сила, від котрої має завалити ся цілий нинішній несправедливий устрій. І я вірю, що є багато таких това ристів, котрі би радо се зробили, але є такі місцевости, де робітник і той день не може згуртувати ся разом з другими робітниками, от хоч би на фармах. Тому такий робітник повинен запрацьований гріш того дня жертвувати на Революційний Фонд або на Укр. Робітничий Дім в Вінніпегу, якого будову має ся незабаром почати. Тому і я, мусівши працювати на 1-го мая, постановив наложити на себе подвійну кару, а то таким способом, що платано з двох робочих днів в сумі \$5.00 жертвую на слідуочі цілі: \$2.00 на прес. фонд "Р. Н.", \$2.00 на Укр. Робітничий Дім в Вінніпегу і \$1.00 на закупно тикета на розігражку дому т. Вовчини в Транскона, Ман. З соціалістичним привітом,
Василь Никіфорук.

сталося би тоді правн о большевицким?"
Гав.
раз став большевиком,
Гди остаєт ся больше
сам — большевик!"
в Гав.
О КАЖЕ РІД ПРО НІМЕЦЬЧИНУ?
ЮРК, 3 мая. — Прибув кілька днів тому назад з війсьній американській ст-соціаліст, Джон Рід, що за рік в Німецьчній революція.
ноція повинна повстати ого, як німецькі атаки нім фронті не дадуть результати від тесту
увай же побіди Німеч-
бере яких п'ять літ, е-
льське, щоби революція
ида ся по Німецьчній.
і плінки хочуть бути
нішими горожанами.
400,000 тевтонських
плінників, розсазае
д, звернуло ся з прось-
російського больше-
о правительств прinya
сімо російських горо-
а них оказали велику
ольшевицкам в їх борбі
ами.
ають свої газети.
в тисяч німецьких во-
них зорганізували в
соціал-демократичній
отрий видає дві газети.
МАЙ В ДІТРОИТ, МІЧ.
штатовано 1200 осіб.
ОТ, Міч., 2 мая. — В
шого мая зібрало ся
число дітройтських
ів в одній з більших
ошіял Торнер Гаг", що-
но відсвяткувати сьвя
гала вже була започ-
регі, наїхала на спокій-
нітників хмара поліції і
гла помістити * 50 во-
рала до поліційного а-
всіх, як показалося, бу-
рх 1200 осіб, в тім 17
духано всіх і по кіль-
них пушено на волю,
і під-свою опікою 47
які не могли вказати
страйчинні картками а
ишнім. Позіставши в
жидують засуду.
**З РЯДУ НАІЗД ПО-
ІНІ НА РЕД. "РО-
БІТНИКА."**
дневнику "Робітник",
кодить в Клівленд, О.
ржави, читаємо з дня
д повисшим заголов-
ловою новинку:
вечером, то є дня 30
агаста і до нас, на
за запрошене "наших
в", поліція і зажадала
сіх відбиток, які оста-
в в нас з друкарських
голошень. Були між
ни і ріжнього рода за-
вельні, бабелі і т.
ншими знаходились
додв анархістичних і
шкура, яку друкувалось
нику" для місцевого
ююза Русс. Робітнич.
відбиток всіх робіт,
івано протягом по-
сть місяців.
ти рівночасно адрес і
о опису всіх тих орга-
лоодинокх людей, я
нас замовлена.
заждали назвіск і
х робітників які пра-
друкарні і в редакції.
е ся, покінчи незві-
сводватись, в тако
Клівленд, можна ду-
ПОШУКУЮ
ка Івана Мохорука, з
івнів, повіт Городе-
у назад перебував у
Щан. Читачі "Робо-
и", які знають його
ві сам, звольте зго-
на адресу:
Nick Piszak
ell St.,
ANCOUVER, В. С.

СВ'ЯТО ПЕРШОГО МАЯ В МОНТРЕАЛІ.

Помимо теперішніх неюльських законів, помімо обурень і перешкод зі сторони пануючої класи, свідоме робітництво в Монреалі розуміючи класову боротьбу, гідно відсвяткувало день Першого Мая. Вже о восьмій годині по полудні в галі на Принс Артур ул. зішлюся поважне число робітників, котрі нетерпляче очікували вирушення в похід. Около пів до п'ятої години вийшли всі зібрані робітники на вулицю, де маршалак походу, т. Шуберт його помічники з укр. відділу т.т.: Н. Яворський і М. Мігайчук формували ряди. Коли все впорядковано, тоді музика заграла "Інтернаціонал" і тисяч на товпа під повимом триніації червоних прапорів, з Марселезою на устах вирушила в похід на Сейнт Лоренс. Підчас походу, трамвайні і автомобільний рух на половину був спинений. З Сейнт Лоренс ул. похід пішов на Крейв ул., а звідси на площу "Чамп д'Марс", де вже було багато "ангелів хранителів" теперішнього ладу. Тут похід розділявся на національні секції, як: французька, англійська, російська, українська, польська, литовська і др.

В українській секції заван місьце представителів т. Н. Яворський, котрий виголосив першомаяську промову і на першому бесіднику покликів т. І. Гинду. Згаданий тов. пояснив значення Першого Мая і розказав його історію. Далше представив робітникам політику теперішніх правителів зглядом робітничого класу і на останку закликав: Хай живе Перший Май! Хай живе Російська Революція! Хай живе Інтернаціонал!

Другим бесідником був т. М. Дерій, котрий в своїй промові змаював положення робітничого класу підчас теперішньої війни.

На останку т. Н. Яворський навітнував імперіалістичних патріотів за їх протиробітничу роботу і за їх трояке розбавлення інших народностей проти робітників українського походження, та за закидання нам австрійської в той час, коли ми не е Австрійцями, але Українцями. Тов. Н. Яворський вивав вітат робітників до організації під Червоний Прапор, щоби на слідуючий рік в день Першого Мая не тисяча вступала в похід, але сотки тисяч.

По скінченню бесід музика заграла Марселезу, а робітники збираючись в ряди, час від часу кликали: Проч з мілітаризмом! Проч з братовбивчими війнами! Долів з кайзером! Долів з домом Габсбургів і з короюваними всего світа! Хай живе міжнародне братерство! Хай живе російська революція! Хай живе Інтернаціонал!

З сими окликами похід вирушення на Сейнт Деніс ул. На сій вулиці по обох боках майже кожний стовп був забезпечений двома "сторожками порядку". Но робітники не звертали на севуаги, але смирливо йшли вперед з піднесенням до гори головами і з пісню на устах, а по обох боках тротуаром ішло около 2,000 робітників.

З Сейнт Деніс ул. похід звернувся на Сейнт Катерін, потім на Сейнт Лоренс, а звідси до галі, де музика відградала кілька робітничих пісень. Опісля слідували на рихних мовах промови. Винесено також резолюцію, в котрій всі зібрані робітники одноголосно заперотували проти несправедливого засудження на смерть Томаса Муней.

Около 11-ої години ночі закінчено святю і робітники з надією на кращу будучність розійшлися са доми.

Тепер кілька слів до тих, що працювали в день Першого Мая.

Ви, помімо наклеюван в часних братів робітників в часопісних і оголошенях не перестали працювати в так великий день Першого Мая. На 6,000 українських робітників в Монреалі заледво мала горстка свідоміших взяла живу участь в так торжественнім святі робітничого класу. А де решта з вас були? Певно працювали. А коли так, то жертуйте ваш заробіток з Першого Мая на Пресовий фонд "Робітничого Народу". Хоч сею маленькою жертвою причинить се до робітничого справи, а тим са-

мим і до своєї власної справи. Хай росте робітничча організація!

Ваш в борбі за кращу будучність,
Дмитро Іванчук,
секр. від. У. С. Д. П.
в Монреалі.
(Печатка відділу).

ВІДНОСИНИ МАЙНЕРІВ У 18 ДІСТРИКТІ.

Летбридж, Алта.
Урядники майнерської юнії 18 дістрікту зістали покликани доміняльним правительством до Оттави на конференцію. Які точки мають там обговорюватись, годі предсказати. Можна догадувати ся, що буде там порушена справа конскрипції праці, та другі справи, дотикаючі майнерських робітників.

Та, здається, найбільше обходить їх те, що майнері виборили новий контракт, на підставі якого правительственный комісар має розсліджувати що три місяці доріжню і відповідно до її зросту майнері мають діставати підвищу платні. По 54 цт. на день такої підвищуки дістали вже за 9 місяців всі ті робітники, які працюють в майні або коло майні.

Інтернаціональне бюро підвищило тепер по 25 цт. місячною юніїною членської вкладки через збільшене своїх расходів і зменшило число юніїних організаторів. Нашого організатора віддалили з роботи та чокж.

В нас відновляють також видаване "Дістрік Леджера", який має друкуватись в Ферні, Б. К. На редактора сеї часопісника покликано вже було якогось чоловіка зі Злуч. Держав і заплачено йому \$150.00 за подорож. Однак він просліджавши відносини між майнерами і довідавши ся, що "Леджер" має видавати ся в соціалістичнім дусі, поїхав назад до Злуч. Держав. Він певно не чув ся здібним редагувати газету з соціалістичнім напрямком. Тепер же редактора нема. Однак за ряд юнії звернувся до Кінслей в Венкувері, редактора "Вестерн Клеріон"-а, щоби той обняв редагуванне "Дістрік Леджера". Чи Кінслей прийме пропозицію, се не знати.

Що до українського відділу в "Дістрік Леджер"-і, то конвенція рішила друкувати такий відділ трохи пізніше не лише в укр. мові, але й в інших мовах тих робітників, які лише тут працюють. І так незадовго сподіємось побачити укр. відділ в "Дістрік Леджер".

ПЕРЕДВЕЛИКОДНА РОЗМОВА НА УЛ. СЕЛКІРК.

Дня 4 мая с. р. о третій години по полудні йшов улицею Селкірк і здибав одного робітника (з котрим я колись працював) з малою валізкою в руці. Я думав зразу, що він їде зі школи і несе книжки у валізці. Та пізніше я переконався, що він ніс не книжки, а "святячене", себто ковбасу, яйця і т. п. ричі покроплені помом.

— Як маєте, Н.? — поздоровив він мене перший.

— Дуже добре, дякую, — відповів я. — Як ви?

— Гарзд! Гарзд! — відказує він.

— Звідкільа йдете? — питаю я його.

— Та... та... з церкви... і от се з сею бідою (показав на валізку) в руці... Та мені трохи і соромно признатись, бо вже, бачите, два роки минуло, як я з такою самою валізкою і в той самий час ходив до церкви. А се го року, як мій батько перечитав принагідно в "У. Г." редакційну статю, де редактор тої газети пригадує всім Українцям, що вже надходять великодні свята і кождому вірному католикови і широму Українцеві треба буде сповнити "на ціональні святющі", т. е. нести "святити" до попа ковбаси та

яйця, так я мусяв на приказ батька знов те саме робити... Та се казав мені батько, що редактор "У. Г." писав в тій статі, що де нема попа, щоби міг "по святити паску", там люди можуть закликати собі дяка, щоби він сповнив їм ту церемонію. Гріха за те зовсім не буде. А хто би цілком не "святити паску", встидав би ся захоувати ті "національні святющі", так той виказав би лише свою теменоту (?). Так писав "У. Г."

Я старав ся переконати батька, — продовжав далше мій колишній приятель, — що встиг дом е для нас захоувати в 20 століттю в вільній Канаді такі забобони. Наші діди, казав я, робили колись панщину, а ми нині її не робимо. Ми ходили в старім краю в сорочках по верх штанів, носили довге волосе, а в сім новім краю ми те все знехали, бо нема потреби придержуватись тих всіх ричів, які нині оказались непрактичними, а за декотрі нам треба навіть соромити ся. Я казав батькові, що ми будемо жити і смачно їсти і без "святяченого", одноак те все нічого не помагаю.

— О ні, сину! — каже батько. Ти знай, що то не дурна голова в редактора "У. Г." — Він знає, що пише. Ти таки піди до церкви і посьвати паску.

От і бачите, я послухав батька...

А правда, я мав се вас запитати, чи то правда, що, як казав мій батько, одного разу було в "У. Г.", що Лейба Троцький, Жид, запровад Росію? І батько казав се мені, що "У. Г." дуже ненавидить Жидів.

— Так, правда, — кажу-ч. "У. Г." дуже ненавидить Жидів соціалістів, інтернаціоналістів, а де Жидів націоналістів і ліберальних та консервативних агентів він дуже любить. Ви питаєте, як "У. Г." містив свого часу фотографії Скалтера, Трілера і других панків жидівської народности, коли вони кандидували на радних до мійської ради від ліберальної та консервативної партії?

— Так, памятаю, — відповів мій приятель.

— І як ви пояснили таку писанину і становиско "У. Г." — спитав я.

Мій приятель не мав що відповісти, лиш перебрав валізку в другу руку і пішов.

ХОТЯТЬ БУДУВАТИ "РОБІТНИЧИЙ ДІМ" В СОДБУРІ, ОНТЕРІО.

Товариші з Коністон, Онт. доносять нам, що товариші в Содбурі, Онт. роблять заходи, щоби там побудувати "Робітничий Дім", який потрібний так місцевим як і дооколичним нашим робітникам. Справую сею займаєть ся особливо т. Л. Міхневич, організатор відділу ч. 132, в Коністон, Онт.

Гарно товариші роблять, коли про такі справи думають. А се краще буде, як думку свою зможуть розумно перевести в діло.

ПОШУКУЮ

Свого батька Йосифа Малиновського, котрий мав би перебувати тепер у Брендоні, Ман. Він походить з села Новосілка Костюкова, пов. Залішки, Галичина. Хто би про него знав і подав мені его адресу, дістане в надгороду 2 дол.

Мій адрес такий:

A. Malinowsky
1314 Powell St.
VANCOUVER, B. C.

ПОЗІР!

Робітники в Трансконна, Ман. устроюють в СУБОТУ, дня 11-го МАЯ с.р. в Домі ім. Т. Шевченка (130 Harvard St.) ВЕЧЕРНІЦІ з сльвами і деклямаціями. Знаменита музика. ВСТУП 50 цт.

ПОЧАТОК ТОЧНО О год. 8 веч.

Комітет.

ОСИП ДИК

студент послідного року прав практикве в адвокатів
MARLATT, WARNER & EWANS
609 Merchants Bank Bldg. (проти склепу Робінсона)
Пологаждемо всякі судові і земельні справи.
Телефон: Main 2751.

ТОВАРИШ РОБІТНИКІ І РОБІТНИЦІ!

Вже довший час, бо від початку трудня 1917 р. я визнаю Вас, укр. робітників і робітниць, о поміч. Як Вам відомо, я вже другий рік слабою і не е в силі заробити на удержанне своєї родини. Мені соромно бу до просити Вас о поміч, як се звичайно буває, тому я, щоби знайти ратунок, постановив дати в розіграшку свій дім з льотом; тим способом я думав роздобути грошей на удержанне своєї родини і на своє ліченне. Дім знаходиться в середній міста, близько стації, почти в школи. Величина дому 20x26, кухня 10x14. Дім однопверховий, складає ся з 9 кімнат, з цементованою плиншею, величина 20x26; при домі студія. Ширина лота 36 і пів стіп, довжина 100 стіп. На те все працював тяжко через кілька літ та доборов ся того, що нині не годен заробити на прожиток.

Товариші робітників і робітниць! Нехай моя просьба збудить Вашу серця. Купіть по тикетови; ціна тикета \$1.00, всі е тикетів вироблено 1,200, се е на меншу суму як мене коштує дім з льотом. Та здається, що трудно і половину з сего продати. Робітники не звертайте на се уваги. До сеї пори е дуже мале число проданих тикетів, бо всего 395. Але завернути розіграшку годі, бо гроші з тикетів проданих дотепер розійшлись на ліки, доктори і прожиток. Тому, щоби довести вже раз сю справу до кінця, я назначую день виграни: на 1-го червня, с.р. (в суботу) в Домі Т-ва ім. Т. Шевченка, на Harvard ул. в Трансконні. Хто виграв дім, той отримає чистий контракт.

За тикетами — оголошуйте на адресу:

N. Wowczyzna
Box 14
Trascona, Man.,
або до секретаря відділу У.С. Д.П.:

N. Sabunchak
Box 208,
Trascona, Man.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВЕНКУВЕРЦІВ.

Не викидайте ніколи старих черевиків. Чому? Тому, що ви можете дати їх до направи до наших шап и будете ходити в них потім часом і довше, як в нових. Ми виконуємо всю роботу, входячу в обсяг шевського ремесла, як також маємо на складі "з другої руки" черевиків.

Пам'ятайте нашу адресу:
613 HESTINGS ST.
И. Томьяк, влаетитель.

ДОБРЕ ЗНАНА УКРАЇНЬСЬКА ГОЛЯРНЯ

міститься на 142 HIGGINS AVE. Хто лиш хоче бути по модною обстрижений та старанно обголений нехай заїде до нас. Наша адреса: 142 HIGGINS AVE. в другім блоку на полудне від Сініарської стації. И. Шасталь, влаетитель.

„ЛАЙМ БРЕНД“

Готова, змішана фарба
Цілий галлон \$2.30
Пів галлона 1.20
Чверть галлона ..... 65ц.
Різнородні краски по тій самій ціні.

Всякого рода меблі, начиня і зеїзні товари.

M. STERN
698 Selkirk Ave
Winnipeg, Man.

„УКР. НАР. КАСА ХОРИХ“ В ТРАНСКОННІ, МАН.

дво своїм членам на випадок хороби заповому по \$7.00 через перших 12 тижнів і половину тої суми через другіх 12 тижнів вже після 3 місяців членської принадлежності; виплачує посмертного \$300.00 після року членської принадлежності.

ЖЕНЩИНИ-ЧЛЕНКИНІ ДІСТАЮТЬ ЗАПМОГУ В ЧАС ПОЛОГОВОЇ СЛАБОСТІ.

Членська вкладка вноситься лише 50 цт. місячно.

Інформації і статуту можна дістати в льокалі "Читальні ім. Т. Шевченка", де У. Н. К. Х. відбуває свої мітінги кождого другого четверга вечером, або в секретаря:

Nykola Shmilyky
Box 221,
Trascona, Man.

ЗАХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

Оправляю фотографії і образи в рами під шклом з найліпшого матеріалу міцно і тано. Готові образи в рамках під шклом вислаю також через "експрес" на провіщю. До склепу даю значний опуст. Також займаю ся мальованем портретів малих і великих. З малих фотографій роблю великі портрети. Більші інформації уділяю листою, на що про шу залучити 3-центову марку на відповіль.. Моя адреса:

JOHN STARZEK
280 Dufferin Ave,
Winnipeg, Man.

„ІСКРА“

Видавництво гумористичної часопіси "ІСКРА" подає до відома всім, котрі читають се оголошене, що наколи они пришлють щіоричну передплату на "ІСКРУ" в сумі \$1.50, з Канади, \$1.75 в місячно маю, то отримають в премії 8 гарних книжок вартости \$1.95.

НАЗВИ КНИЖОК ТАКІ:

Початки релігії 0.25
Пістав Соціалізму 0.25
Новітня Суспільність і Церква 0.25
Гумористичний календар "Іскри" 0.40
Весела книжочка для сумних людей 0.25
Інформаційний кишеньковий календар з нотесом 0.25
Револьція в Росії 0.15
Хмари, чари, жарти і не жарти 0.15
Разом \$1.95

Як би Ви хотіли сі книжки купити, Ви мусяв би заплатити за них \$1.95. Нам потрібно зібрати 2,000 нових передплатників і тому ми даємо таку надзвичайну премію. Пам'ятайте, що се оферта лише на один місяць, май.

На оплату пересилки і опакування книжок треба додлучити 50 цт. extra.

Отже не отримайте ся, але сеїчас купіть за \$2.00 (з Канади \$2.25) почтовий нот, моней ордер, або і готівкою, вложте їх в конверту і задресуйте так:

„ІСКРА“
Box 90, Sta. D. New York, N.Y.

ДО БОРЬОБИ З ТЕМНОТОЮ!

Бібліотека "Новий Світ" випустила з друку нові книжки:

НАРИС ПЕРЕДІСТОРІЧНИХ ПОДІЯ з 30 передісторичними образами — написав Олексій Куршій.
ЗМІСТ: 1. Жерела історичних і передісторичних подій та обсяг послідних; 2. Історія землі в зв'язі з історією працодовівка; 3. Житє чоловіка в третьюрній епої; 4. Як наука пояснює походжене чоловіка; 5. Житє і культура чоловіка з діловольної епохи; 6. Житє і культура чол. з кухонних стовів і надволивних мешкан; 7. Культура епохи бронзу; 8. Галльшадська культура; 9. Культура Ля Тен.
Ціна 40 ц; 10 за 3.25; 25 за 7.00; 100 за 22.00

ІЛЮСТРОВАНА РОБІТНИЧА ЧИТАНКА. Часть III. Познакомлює читачів з найновітшіми поступами науки. В тій-же книжці написав Швачка і присвятив українській темноті: Чому позичали віру.
Ціна 35 ц.; 10 — 3.00; 25 — 5.50; 100 — 19.00

ЯК ПОВСТАВ СВ'ЯТ? з 13 образами. Написав В. Туша. Ціна 20 ц.; 10 — 1.50; 100 — 11.50.

ІНКВІЗИЦІЙНІ СУДИ, з 11 обр. Ціна 12 ц.; 10 — 1.00; 100 — 6.00.

Замовляйте сі книжки і нищте темноту! Пишіть за ними сеїчас до:

NOWYJ SWIT
Box 1051,
MONTREAL, QUE.

РОБІТНИКІ! ЧИТАЙТЕ ПЕРШІЯ УКРАЇНСЬКІ СОЦІАЛІСТИЧНИЙ ДНЕВНИК

"РОБІТНИК" котрий завжди боронить Ваші інтереси.
Передплата вноситься:
На рік \$4.00
На пів року 2.75
На 3 місяці 1.50

Засилайте передплату на таку адресу:
"Р О Б І Т Н И К"
2335 W. 11th St.
Cleveland, Ohio.

„УКР. НАР. КАСА ХОРИХ“ В ТРАНСКОННІ, МАН.

дво своїм членам на випадок хороби заповому по \$7.00 через перших 12 тижнів і половину тої суми через другіх 12 тижнів вже після 3 місяців членської принадлежності; виплачує посмертного \$300.00 після року членської принадлежності.

ЖЕНЩИНИ-ЧЛЕНКИНІ ДІСТАЮТЬ ЗАПМОГУ В ЧАС ПОЛОГОВОЇ СЛАБОСТІ.

Членська вкладка вноситься лише 50 цт. місячно.

Інформації і статуту можна дістати в льокалі "Читальні ім. Т. Шевченка", де У. Н. К. Х. відбуває свої мітінги кождого другого четверга вечером, або в секретаря:

Nykola Shmilyky
Box 221,
Trascona, Man.

„ЛАЙМ БРЕНД“

Готова, змішана фарба
Цілий галлон \$2.30
Пів галлона 1.20
Чверть галлона ..... 65ц.
Різнородні краски по тій самій ціні.

Всякого рода меблі, начиня і зеїзні товари.

M. STERN
698 Selkirk Ave
Winnipeg, Man.

ДОБРЕ ЗНАНА УКРАЇНЬСЬКА ГОЛЯРНЯ

міститься на 142 HIGGINS AVE. Хто лиш хоче бути по модною обстрижений та старанно обголений нехай заїде до нас. Наша адреса: 142 HIGGINS AVE. в другім блоку на полудне від Сініарської стації. И. Шасталь, влаетитель.

„УКР. НАР. КАСА ХОРИХ“ В ТРАНСКОННІ, МАН.

дво своїм членам на випадок хороби заповому по \$7.00 через перших 12 тижнів і половину тої суми через другіх 12 тижнів вже після 3 місяців членської принадлежності; виплачує посмертного \$300.00 після року членської принадлежності.

ЖЕНЩИНИ-ЧЛЕНКИНІ ДІСТАЮТЬ ЗАПМОГУ В ЧАС ПОЛОГОВОЇ СЛАБОСТІ.

Членська вкладка вноситься лише 50 цт. місячно.

Інформації і статуту можна дістати в льокалі "Читальні ім. Т. Шевченка", де У. Н. К. Х. відбуває свої мітінги кождого другого четверга вечером, або в секретаря:

Nykola Shmilyky
Box 221,
Trascona, Man.

ЗАХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

Оправляю фотографії і образи в рами під шклом з найліпшого матеріалу міцно і тано. Готові образи в рамках під шклом вислаю також через "експрес" на провіщю. До склепу даю значний опуст. Також займаю ся мальованем портретів малих і великих. З малих фотографій роблю великі портрети. Більші інформації уділяю листою, на що про шу залучити 3-центову марку на відповіль.. Моя адреса:

JOHN STARZEK
280 Dufferin Ave,
Winnipeg, Man.

„ІСКРА“

Видавництво гумористичної часопіси "ІСКРА" подає до відома всім, котрі читають се оголошене, що наколи они пришлють щіоричну передплату на "ІСКРУ" в сумі \$1.50, з Канади, \$1.75 в місячно маю, то отримають в премії 8 гарних книжок вартости \$1.95.

НАЗВИ КНИЖОК ТАКІ:

Початки релігії 0.25
Пістав Соціалізму 0.25
Новітня Суспільність і Церква 0.25
Гумористичний календар "Іскри" 0.40
Весела книжочка для сумних людей 0.25
Інформаційний кишеньковий календар з нотесом 0.25
Револьція в Росії 0.15
Хмари, чари, жарти і не жарти 0.15
Разом \$1.95

Як би Ви хотіли сі книжки купити, Ви мусяв би заплатити за них \$1.95. Нам потрібно зібрати 2,000 нових передплатників і тому ми даємо таку надзвичайну премію. Пам'ятайте, що се оферта лише на один місяць, май.

На оплату пересилки і опакування книжок треба додлучити 50 цт. extra.

Отже не отримайте ся, але сеїчас купіть за \$2.00 (з Канади \$2.25) почтовий нот, моней ордер, або і готівкою, вложте їх в конверту і задресуйте так:

„ІСКРА“
Box 90, Sta. D. New York, N.Y.

ДО БОРЬОБИ З ТЕМНОТОЮ!

Бібліотека "Новий Світ" випустила з друку нові книжки:

НАРИС ПЕРЕДІСТОРІЧНИХ ПОДІЯ з 30 передісторичними образами — написав Олексій Куршій.
ЗМІСТ: 1. Жерела історичних і передісторичних подій та обсяг послідних; 2. Історія землі в зв'язі з історією працодовівка; 3. Житє чоловіка в третьюрній епої; 4. Як наука пояснює походжене чоловіка; 5. Житє і культура чоловіка з діловольної епохи; 6. Житє і культура чол. з кухонних стовів і надволивних мешкан; 7. Культура епохи бронзу; 8. Галльшадська культура; 9. Культура Ля Тен.
Ціна 40 ц; 10 за 3.25; 25 за 7.00; 100 за 22.00

ІЛЮСТРОВАНА РОБІТНИЧА ЧИТАНКА. Часть III. Познакомлює читачів з найновітшіми поступами науки. В тій-же книжці написав Швачка і присвятив українській темноті: Чому позичали віру.
Ціна 35 ц.; 10 — 3.00; 25 — 5.50; 100 — 19.00

ЯК ПОВСТАВ СВ'ЯТ? з 13 образами. Написав В. Туша. Ціна 20 ц.; 10 — 1.50; 100 — 11.50.

ІНКВІЗИЦІЙНІ СУДИ, з 11 обр. Ціна 12 ц.; 10 — 1.00; 100 — 6.00.

Замовляйте сі книжки і нищте темноту! Пишіть за ними сеїчас до:

NOWYJ SWIT
Box 1051,
MONTREAL, QUE.

РОБІТНИКІ! ЧИТАЙТЕ ПЕРШІЯ УКРАЇНСЬКІ СОЦІАЛІСТИЧНИЙ ДНЕВНИК

"РОБІТНИК" котрий завжди боронить Ваші інтереси.
Передплата вноситься:
На рік \$4.00
На пів року 2.75
На 3 місяці 1.50

Засилайте передплату на таку адресу:
"Р О Б І Т Н И К"
2335 W. 11th St.
Cleveland, Ohio.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ЦІКАВІ І ПОУЧАЮЧІ КНИЖКИ В КНИГАРНІ "РОБОЧОГО НАРОДА"

"Робітничий Календар", найкращий і найцікавіший календар на 1918 р. .... 50цт.
Календар "Новий Світ" ..... 30цт.
Розиток соціалізму від утопії до науки ..... 15цт.
Історія Червоного Прапора ..... 10цт.
Промова Др-а Ф. Адлера на суді ..... 15цт.
Релігія розуму ..... 10цт.
Добробит і інші оповіданя ..... 10цт.
Двоногий (поучаюче оповідане) ..... 10цт.
Галицькі погроми ..... 15цт.
Міжнародний соціалістичний і робітничий рух ..... 40цт.
в гарній оправі 80цт.
Початки українського соціалізму в Галичній ..... 25цт.
Соціалізм а релігія ..... 10цт.
Організуйтеся (агітаційна брошура) ..... 10цт.
Селянство і соціалдемократія ..... 40цт.
За землю і волю ..... 25цт.
Бог в революції ..... 35цт.
Хитра механіка ..... 15цт.
Філософія витуку ..... 50цт.
Як мужик вигдував двоох генералів ..... 5цт.
Боротьба о сонце ..... 3цт.
Народність і її початки ..... 25цт.
Новітня суспільність і церква ..... 35цт.
Чому жінки мадають політичних прав ..... 15цт.
Нація як правна ідея й інтернаціонал ..... 20цт.
Американський робітник ..... 10цт.
Історія дурної корови ..... 10цт.

Адресуйте так:
"ВОБОТЧУЙ НАРОД"
Box 3658, (Sta. B.)
Winnipeg, Man.

ДАРОМ!

Видавництво гумористичної часопіси "ІСКРА" подає до відома всім, котрі читають се оголошене, що наколи они пришлють щіоричну передплату на "ІСКРУ" в сумі \$1.50, з Канади, \$1.75 в місячно маю, то отримають в премії 8 гарних книжок вартости \$1.95.

НАЗВИ КНИЖОК ТАКІ:

Початки релігії 0.25
Пістав Соціалізму 0.25
Новітня Суспільність і Церква 0.25
Гумористичний календар "Іскри" 0.40
Весела книжочка для сумних людей 0.25
Інформаційний кишеньковий календар з нотесом 0.25
Револьція в Росії 0.15
Хмари, чари, жарти і не жарти 0.15
Разом \$1.95

Як би Ви хотіли сі книжки купити, Ви мусяв би заплатити за них \$1.95. Нам потрібно зібрати 2,000 нових передплатників і тому ми даємо таку надзвичайну премію. Пам'ятайте, що се оферта лише на один місяць, май.

На оплату пересилки і опакування книжок треба додлучити 50 цт. extra.

Отже не отримайте ся, але сеїчас купіть за \$2.00 (з Канади \$2.25) почтовий нот, моней ордер, або і готівкою, вложте їх в конверту і задресуйте так:

„ІСКРА“
Box 90, Sta. D. New York, N.Y.

ДО БОРЬОБИ З ТЕМНОТОЮ!

Бібліотека "Новий Світ" випустила з друку нові книжки:

НАРИС ПЕРЕДІСТОРІЧНИХ ПОДІЯ з 30 передісторичними образами — написав Олексій Куршій.
ЗМІСТ: 1. Жерела історичних і передісторичних подій та обсяг послідних; 2. Істор